

Disputationer och kalas

Idag har verksamheten stabiliserat sig vid ett genomsnitt på tre, fyra spelningar per termin. Höstens engagemangslista omfattar infektionsklinikens jubileumsfest, ett 40-årskalas med glada tandläkare i Stöcksjö samt en knepig weekendkollision med två önskade spelningar.

Dagens sex personer verkar vara lagom, för det mesta brukar det vara möjligt att samla bandet till spelningarna. Med tillräckligt långt varsel hinner journaler och andra hinder bytas bort.

– Vi har ju småbarn de flesta av oss, och kan inte ha något särskilt vilt uteliv, säger Anders. Nu hinner vi i allmänhet natta våra små innan vi ska ut och spela; det blir ju för det mesta från elva på kvällen till framåt halvtvå eller två. Vi har mycket roligt, men kan ju av naturliga skäl inte ta hur mycket jobb som helst.

– I stort sett är det väl på lagom nivå just nu.

Covers på scen

Till skillnad från CDn, med huvudsakligen eget material (fem låtar av

Magnus, tre av Anders samt klassikern »Nobody knows you when you're down and out»), är det coverversioner av kända låtar som gäller vid spelningarna. Repetitioner genomförs med viss regelbundenhet hemma hos medlemmarna, vanligen gynnas den som för tillfället skaffat eget hus.

– Vi kan 50–60 låtar och har väl 25 aktuella för tillfället, säger Micke. Vi måste därför inte träffas precis varje vecka och nöta, nöta, nöta. Dessutom kan vi ju ha en viss förståelse för att någon inte kan komma en repetitionskväll på grund av jobbet.

De stora pengarna har uteblivit, inkomsterna täcker utgifter för resor och instrument samt en och annan fest. Genom åren har man aldrig delat upp överskottet efter en spelning – utom en minnesvärd kväll på den lokala hamburgerbaren när trumslagaren var pank och hungrig – utan samlat på hög för ett gemensamt ändamål. Tanken var en resa till Portugal, men när en av medlemmarna fick tillökning föll denna idé och istället blev det skivinspelning för totalt 15 000 kr.

– Det var häftigt och kul att göra en skiva, säger Ulrika.

Förbryllad lyssnare

Anders berättar att Base XS egentligen hade CD-planer redan för ett par år sedan. Bandet samlades hemma hos honom, då i Piteå, spelade in en tejp och hade väldigt roligt under tiden.

– Sedan skickade vi ner inspelningen till Örnsköldsvik för pressning, och efter ett tag ringde en kille därifrån och var helförbryllad. Han undrade om vi skämtade: 'Visserligen heter ni Base excess, men ändå: det finns ju ingen som helst diskant på hela bandet!'

– Jag har suttit hela natten och skruvat på rattar, men hittar ingenting över 1 000 Hz.

Den andra gången, i den digitala studion i Holmsund 15 km från staden, kom alla tonerna med och finns nu förpackade i ett elegant omslag som en viss Hieronymus Bosch varit vänlig nog att hjälpa till med.

Hans Fällman

Att återvända till Sarajevo

Under några veckor arbetar jag i Sarajevo med att utveckla öppenvårdspsykiatri. Jag har fått en tillfällig arbetsplats mitt emot Azra Bukova, som talar lite svenska efter tre år som flykting i Landskrona. Hon har två döttrar, Selena 20 år och Alema 16 år.

När jag kommer tillbaka från min lunch sitter döttrarna och väntar på mig för att få tala svenska. Selena, en mörkögad skönhet med öppet ansikte, har ett stort ordförråd, men viss brytning. Hon gick ut naturvetenskaplig linje i Sverige med höga betyg och kom in på medicinlinjen. Men sen flyttade familjen tillbaka till Sarajevo och hon läser nu ekonomi på universitetet. Hon frågar om Sverige.

– Vad har ni för klimat i Umeå? Är det som i Kiruna? Jag hade tänkt börja läsa i Umeå, men nu är jag här.

På stående fot erbjuder jag Selena att bo hemma hos min familj om hon ändrar sig och vill börja studera i Umeå, och jag upprepar min inbjudan till mamma Azra när systrarna har gått.

Selena påminner starkt om Aida, som skickat in en ansökan till svenska ambassaden i Sarajevo om ett utannonserat jobb. Aida börjar sitt brev: »Jag är en 19-årig tjej som vill skriva till er på svenska fastän mitt modersmål är bosniska. Jag har tillbringat tre år i Sverige som flykting, men har nu återvänt med

min familj till Sarajevo och läser ekonomi på universitetet. Studierna är inte så krävande, och jag hinner lätt med ett halvtidsarbete vid sidan om». Hon bifogar sitt studentbetyg som visar »Med väl beröm godkänt» i matematik, kemi, fysik, tyska, engelska och några andra ämnen, samt »Väl godkänt» i alla tre svenskämnen. Hon har gjort ett specialarbete om elektromagnetiska fält och elöverkänslighet och blivit antagen till Chalmers. Till sist skriver hon: »Ni kanske vill veta lite om mig som person? Jag hade ganska många kompisar i Sverige och vi spelade volleyboll. Vi kom upp i division III. Jag tycker om musik och målning och har ställt ut på museet i Kalmar. Jag är en glad person och försöker alltid skapa trevnad omkring mig. Det hoppas jag att ni ska få nytta av om jag får börja jobba hos er.»

Vilka studenter det finns på universitetet i Sarajevo. Här finns begåvade ungdomar som kunnat tillgodogöra sig krigets påtvingade flykt på ett positivt sätt, som berikat sin unga personlighet med unika erfarenheter, som tillägnat sig ett främmande språk och en annan kultur, tackat nej till en svårtillgänglig utbildning vid svenska universitet för att i stället återvända med sina föräldrar till en osäker framtid i en utbombad stad. Och de är många.

Studenterna från universitetet i Sa-

rajevo tror jag kommer att låta tala om sig. Om 10–20 år finner vi nog många av dem på ledande poster i det europeiska samhället. Med sin bakgrund kommer de att lämna ett starkt bidrag till att bygga en bättre värld än den som drev dem på flykt. Och det är inte första gången som det händer i Bosniens historia.

Under Titos tid var det inte så få ungdomar som sökte sig till västvärlden. Inte minst från den medicinska fakulteten i Sarajevo kom studenter och doktorer som blivit stora namn på t ex Karolinska institutet i Stockholm.

Liknande exempel finns i Bosniens historia under det ottomanska väldet. Många pojkar togs i unga år till Istanbul, naturligtvis mot sin vilja, och fostrades till en framgångsrik karriär i arméerna, den civila förvaltningen eller vid universitetet. Flera av dem mindes väl sitt ursprung och gjorde Bosnien stora förtjänster från sina favoriserade positioner. Några av dem har vi nu att tacka för de enastående vackra byggnader och broar som fortfarande prydder städer och floder i Bosnien.

Min tro är att Europa under början av 2000-talet kommer att få anledning att känna stor tacksamhet till många av de ungdomar som nu söker sin framtid i Sarajevos ruiner.

Bengt Lagerkvist
Umeå